No. 1597 Zaterdag 8 Augustus 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Godsdienstonderwijs aan onze scholen.

De diocesane bond van Hoofden der R. K. Bijzondere scholen van het Bisdom Haarlem heeft een algemeene vergadering gehouden.

Na de pauze werd het woord gegeven aan den heer W. P. J. Bertels van Buitenveldert om een inleiding te houden over: „Het godsdienstonderwijs aan onze scholen."

Spreker wijst op den vooruitgang op katechetisch gebied in Duitschland. Het is ontegenzeggelijk een groote verdienste van de hedendaagsche katechetische beweging, duidelijk in het licht gesteld te hebben, dat de hoofdtaak van het godsdienstig onderricht niet moet gezocht worden in het aanbrengen van kennis alleen. Kennis is noodig, doch in laatste instantie slechts middel, om tot het einddoel, deugd, karakterschoonheid en vastheid, te geraken. Er moet op school en in den katechismus meer geschieden dan lesopzeggen en lesverklaren.

Volgens inleider zijn er paedagogen, die het memoriseeren van den katechismus wel niet uitschakelen, doch van zeer ondergeschikt belang achten. Spreker wil echter vasthouden aan een onverzwakt van buitenleeren van de katechismuslessen. Welke methode men ook volge, steeds dient er naar gestreefd te worden, dat ten laatste de katechismuswaarheden het geestelijk eigendom worden der kinderen, een eigendom, dat zoowel het hart en wil rijker maakt, — maar een eigendom, dat duidelijk geregistreerd staat in het geheugen door het vastleggen van den katechismustekst.

Het van-buiten-leeren van den katechismus is voor de kinderen een zware taak, die door goede voorbereiding en hulp zoo licht en aangenaam mogelijk gemaakt dient te worden. Volgens inleider, die zijn bewering met verschillende citaten staaft, is het noodzakelijk, dat de lessen eerst verklaard en dan pas geleerd worden. Deze voorafgaande behandeling is nog meer noodig dan een paedagogisch-ingerichte katechismus. Spreker tracht te bewijzen, dat de vorm van het vragenboek reeds uitwijst, dat het, zooals Mgr. Knecht schrijft, een „Memorier und Repetitionsbuch" is, evenals een jaartallenboekje voor geschiedenis. Eerst behandeling der geschiedkundige feiten, daarna jaartallen leeren, zegt spr. Niet omgekeerd. Zoo ook in het godsdienstig onderricht: het memoriseeren in de tweede en niet in de eerste plaats.

Het van buiten-leeren van den katechismus is voor de kinderen een zeer zware taak die de opvoeders zooveel doenlijk moeten verlichten. Een groote kracht hebben we reeds in de didactisch-practische inkleeding van den nieuwen katechismus, die, zooals spr. met voorbeelden aantoont, voor het van buiten leeren, onthouden en repeteeren heel wat meer gemak aanbiedt dan zijn voorgangers. Ontegenzeggelijk rust allereerst op het huisgezin, op vader en moeder de plicht, de kinderen te helpen en te controleeren bij het leeren van den katechismus. De school mag zich echter niet aan dit werk onttrekken. Niet slechts omdat vele ouders hun plicht in deze verwaarloozen, maar ook omdat de onderwijzer, die deze zaak met liefde behandelt, tal van technische middelen tot zijn beschikking heeft om het memoriseeren aangenamer te maken.

Volgens spr. bestaat er onzekerheid omtrent de vraag, hoever de onderwijzer kan gaan bij de zoogenaamde woordverklaring. Daarom dringt hij aan op eene commissie om die zaak te onderzoeken ten einde bij Z. D. H. den Bisschop aan te dringen op nauwkeurige voorschriften in deze.

Spreker acht een verzwaard examen voor de bijzondere onderwijzers zeer gewenscht en betoogt de wenschelijkheid eener enquête, naar de wijze waarop aan onze scholen door de onderwijzers aan het godsdienstonderwijs wordt medegewerkt."

De Maasbode.

Tot onzen spijt troffen wij van deze hoogst belangrijke rede slechts een kort verslag in *De Maasbode* en niet den letterlijken tekst.

Toch vinden we de hier ontwikkelde gedachten belangrijk genoeg om ze verkort mede te deelen.

DE AMERIKAANSCHE SPOREN

EN DE

Interstate Commerce Commission.

II.

Hetgeen wij in het eerste gedeelte van dit artikel mededeelen, ten opzichte der **St Louis & San Francisco** en der **Chicago, Milwaukee and Saint Paul Railroad**, als door de Interstate Commerce Commission geconstateerd is geworden, wordt echter nog overtroffen door wat gebleken is bij het onderzoek van de **New-York New-Haven and Hartford**, welke Maatschappij genoodzaakt is geworden hare dividend-uitkeeringen te staken, tengevolge van hare dochteronderneming de BOSTON AND MAINE.

Uit de verklaring, afgelegd door den heer Ch. S. Mellen, gewezen president der Maatschappij, is namelijk het volgende gebleken:

In 1907 was de **New York New-Haven and Hartford** bij rechterlijk besluit bevolen de aandeelen der BOSTON AND MAINE, welke zij in portefeuille had, te gelde te maken. Een vriend van den President Mellen, de heer John F. Billard richtte toen de BILLARD COMPANY op, welke zich $ 1,000,000 wist te verschaffen bij een ondergeschikte onderneming van de **New-York New-Haven and Hartford** (al. de New-England NAVIGATION CY. De BILLARD COMP. verschafte zich toen eene optie op 109,948 aandeelen BOSTON AND MAINE, welke de **New-York New-Haven and Hartford** bezat en op grond van deze optie kon zij bij eenige bankinstellingen te New-York gelden opnemen, zoodat ze daardoor in staat was voor haar rekening de 109,948 aandeelen tot den prijs van $ 125 te koopen, welke ze oogenblikkelijk tegen $ 150 verkocht aan een andere ondergeschikte onderneming van de **New-York New Haven and Hartford** n.l. de BOSTON RAILROAD HOLDING Cz., door welke transactie de BILLARD COMP., zonder zelf een cent uit te geven of het minste te riskeeren, een winst van $ 2,748.000 behaalde.

De Commissie heeft moeite gedaan om te weten te komen welke resultaten deze transactie voor den heer Mellen had opgeleverd, maar zij is hierin niet geslaagd, want de heer Billard verklaarde, dat hij zich dit niet meer herinnerde en dat zijn boeken vernietigd waren; maar men is toch te weten gekomen, dat de BILLARD COMP. aan den heer Mellen $ 375,000 „geleend" had, welk bedrag deze vergeten heeft terug te betalen en welke trouwens nimmer van hem zijn opgeëischt.

Uit een ander gedeelte van het verhoor van den heer Mellen is gebleken, dat de heer Pierpont Morgan jarenlang de zaken van de **New York New-Haven and Hartford** heeft beheerd, daar de directeuren hiervan zijn stroomannen waren.

De heer Mellen verklaarde, dat hij slechts geweest is het werktuig van den heer Morgan voor alle zaken, die hem thans verweten worden, zooals die met de GRAND TRUNT, met de NEW-YORK BOSTON AND WESTCHESTER RAILROAD enz. en hieronder zijn er die niet voor die der BILLARD COMPANY onderdoen, zooals die van de NEW-YORK BOSTON AND WESTCHESTER RAILROAD, waarbij Morgan zou hebben betrokken $ 35,000,000 van de **New-York New Haven and Hartford**, welke voor de laatste onderneming jaarlijks een verlies van $ 2,000,000 heeft opgeleverd. 1)

De heer Mellen heeft verder verklaard, dat een politicus van den Staat Rhode Island jaarlijks $ 7000 van de **New-York New-Haven and Hartford** ontving om de voor de onderneming nadeelige wetsontwerpen te bestrijden.

Verder werd bij het onderzoek geconstateerd, dat een geëmploiëerde van de Maatschappij, die vele relaties onder de politici van den Staat New-York telde, $ 36,000 voor persoonlijke uitgaven heeft gedaan en dat in de boeken gekrabt was om de sporen van deze compromitteerende rekening te doen verdwijnen.

Men vernam eveneens, dat een bescheiden klerk, die dertig dollar per week verdiende, 3 millioen dollar aan chéques heeft onderteekend, onder den titel van algemeene kassier der NEW-ENGLAND NAVIGATION COMP., zonder te kunnen of te willen zeggen bij welke gelegenheid, noch ten voordeele van wien, noch zelfs op wiens last hij die geteekend heeft.

Deze NEW-ENGLAND NAVIGATION COMP. betaalde reeds jarenlang fictieve dividenden uit, waarvoor het bedrag verstrekt werd door de **New-York New-Haven and Hartford**, waaromtrent wij hierboven reeds een en ander hebben medegedeeld.

In den Staat Massachusets, waar eerstgenoemde onderneming haar zetel heeft, bevat de wet een bepaling, welke verbiedt, dat iemand meer dan 10 % der aandeelen van een transportonderneming mag bezitten.

Er was geen kwestie van om deze bepaling buiten werking te stellen, want dit zou heftige protesten in het leven hebben geroepen, zoodat men langs een omweg het doel moest bereiken en wel op de volgende wijze:

De wetgevers van genoemden Staat, die aan den groep Morgan verbonden waren, stelden voor een samenstelling in eene nieuwe wet van alle bestaande wetten op de spoorwegen, welke tot dusver verstrooid waren en daar niemand iets tegen dezen maatregel wist in te brengen, werd het voorstel aangenomen. Maar later bleek, dat bij toeval verzuimd was in deze verzamelwet de vorengenoemde hinderlijke bepaling op te nemen en daar in de nieuwe wet een paragraaf was opgenomen, waarin uitdrukkelijk verklaard werd, dat alle niet gecodificeerde wetten vervallen waren, zoo bestond er geen enkele hinderlijke bepaling meer tegen den aankoop in zijn geheel der BOSTON AND MAINE door de **New-York New-Haven and Hartford**.

Vorenstaande uittreksels der verklaringen, welke voor de Interstate Commerce Commission zijn afgelegd en van hetgeen door deze Commis-

1) De zoon van den heer John Pierpont Morgan heeft een uitgebreide memorie ingediend om wijlen zijn vader tegen de aanvallen van den heer Mellen te verdedigen, tengevolge waarvan de zittingen der Interstate Commerce verdaagd zijn, ten einde hare leden in de gelegenheid te stellen deze memorie te bestudeeren.

Daar door plaatsgebrek dit artikel eenige weken is blijven liggen, zoo zijn deze zittingen inmiddels hervat geworden en is inmiddels gebleken, dat de ernstige beschuldigingen door den oudpresident Meller tegen Morgan uitgesproken, bevestigd zijn geworden door de getuigenverklaringen van twee medeleden van den raad van beheer, die beiden als willooze werktuigen in handen van Morgan fungeerden.

NAAR HET GELUK.

(*Uit het leven van een bekeerling*).

LV. Tehuisreis.

(*vervolg*).

Van Marokko namen wij een leerzame herinnering mee: In de warme landen tieren de insecten zeer weelderig, vooral in de wollen kleeding der menschen.

Hoe nu reinigen de Oosterlingen hunne kleederen?

Denken wij eens aan een karavaan. Op kameelen trekken de bedouinen door de woestijn. Zij kunnen een tamelijk grooten jeuk verdragen, omdat hun huid van jongs af daaraan gewend is geraakt. Maar 't loopt hun toch wel eens te druk, 't wordt hun toch ook wel eens al te bar. Wat doen ze dan om zonder water hun kleederen te zuiveren? Goede raad is ook hier duur, maar de nood maakt vindingrijk.

Bij een mierenhoop gekomen klimmen zij af van hunne kameelen en spreiden hun kleederen uit over het nest. Zij zelven leggen zich in hinderlaag, steken hun pijp aan en zien aandachtig naar het tooneel, dat zich onder hunne oogen afspeelt. De groote, altijd hongerige, wilde mieren, waarvoor zoo'n karweitje niets nieuws is, stormen op de uitgespreide kleederen los, welke ze in alle richtingen doorkruisen. Zoodra zij op hun weg iets levends ontmoeten, dragen zij het in triomf als een goeden buit naar hunne onderaardsche voorraadschuren.

Hebben nu de Bedouinen hun pijpje uitgerookt, dan nemen ze hun kleederen op, schudden de mieren er af, en rijden als nieuw geborenen er weer frisch op af.

Vaarwel, Spanje! Zoo er geen oranjeboomen bloeiden, zou ik ernstig op u kunnen toornen, dat ik u zeven pond lichter verlaten heb en mijn oogen, waarschijnlijk voor heel mijn leven, bedorven werden.

Vaarwel, Frankrijk! O heerlijk land, wist gij eens waaraan gij behoefte hebt! Want, als gij u niet spoedig bekeert, zullen de Duitschers terugkomen, en u opnieuw met een wal omringen; gij zult u weer voeden met het vleesch van ratten en ten slotte nog 10 milliard krijgsschatting betalen.

En, wie weet, of gij ditmaal niet in stukken gesneden wordt ter verdeeling, opdat wij, Duitschers, eindelijk eens wat rust krijgen!

En Gij, met Frankrijk tegen ons verbonden Rusland, gedenk de woorden van Pius IX bij den Krimoorlog: „Wie er zal overwinnen, weet ik niet, maar wel weet ik, dat de hand Gods zwaar op Rusland drukt."

Hoe snel zagen wij dit woord in vervulling gaan!

Uw groote keizer Nicolaas I overleefde de nederlaag niet; uw beste keizer Alexander II werd door een bom van een anarchist versplinterd en vernietigd. Een lang en gelukkig leven is geen uwer Czaren bereid. Wat zal er geschieden met uw tegenwoordigen gebieder?

En gij, Koning van Italië, denk aan de beide Napoleons en hun droevig lot. Ook zij zaten op geroofde tronen, ook zij hadden beiden hun hoop gevestigd op hunnen zoon, ook zij hebben beiden de Kerk vervolgd, maar werden ook beiden van den troon gestooten, zij moesten beiden in ballingschap sterven en hun nakomelingschap werd uitgeroeid.

Heilige Vader, vaarwel! Als een gesternte aan het uitspansel, zoo verlicht Gij met uw milden glans de geheele wereld. Zoolang er honden zullen bestaan, zullen zij tegen de maan blijven blaffen, maar zij kunnen haar geen kwaad doen, zij staat te hoog en is Gods machtig scheppingswerk.

Te Rome hebben wij Kunsten en Wetenschappen vreedzaam zien samenwonen naast het Geloof. Waarom ook zou dat niet kunnen?

Hebben zij niet elk hun eigen gebied? Spruiten zij niet alle uit eenzelfde bron.

Het Geloof begint, waar de wetenschap ophoudt, en op dit hooger gebied moet het menschelijke verstand nederig buigen voor het hooger gezag van het Geloof.

Maar op eigen gebied laat het Geloof aan de wetenschap de noodige ruimte. Want God heeft ons het verstand gegeven, opdat wij Hem op verschillende wijzen zouden leeren kennen en bewonderen, door het verstand zoowel als door het Geloof.

Wordt vervolgd.

Van Curaçao naar New-Orleans

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

Himare liet een klagend geluid hooren en zweeg. Kort daarop herstelde zij en sprak: „Edgard, hoe gelukkig gevoelde ik mij, slechts weinige dagen geleden, toen ik naast u gezeten was in het gras aan den voet van dien berg, waar ik als kind zoo menig uur spelende heb doorgebracht met mijne vriendinnetjes. Wie zoude mij toen voorspeld hebben, dat ik eens uwe vrouw zoude worden en ik u boven mijne landgenooten de voorkeur zoude geven. Laat mij geen berouw hebben over mijne keus; voor mijne oogen vertoonen zich thans eenige zwarte wolken, die gij alleen verdrijven kunt. Laten wij op de plaats waar mijne ouders wonen, een ruime en mooie hut bouwen en blijf dan bij ons wonen, ik kan niet altijd met u mede gaan. Stel u niet langer bloot aan de gevaren, verbonden aan het zeemansleven; blijf bij ons, ik zal als eene moeder voor u zorgen, u liefhebben en verplegen zoo gij ziek mocht worden en op uwe wenken zult gij bediend worden. Edgard, zeg mij, dat gij bij mij blijft en maak mij de gelukkigste van mijn stam. Zeg mij, dat gij ook deze landstreek mooi vindt, de plaats waar wij wonen liefhebt...... U bij Himare gelukkig gevoelt; dat Uw hart mij onverdeeld toebehoort en U het scheiden van Uw land niet zwaar zoude vallen, mits ik U liefheb en steeds bij U ben. O! Edgard, ik zoude arm als het armste visschersmeisje willen zijn, mits gij steeds bij mij waart en mij alleen oprecht liefhadt."

Diepbewogen omarmde Edgard Himare en zeide tot haar: „Himare, ik wist niet, dat gij mij zoo innig liefhebt en om U een bewijs van mijne wederliefde te geven zal ik zooveel mogelijk bij U blijven en de Paraljeer baai niet weder bezoeken. Met U zal ik ook deze landstreek, waarin gij woont, rondrijden en bezien; ik twijfel er niet aan of zij zal ook mooi en bezienswaardig zijn en ik zal bij hare bewoners even welkom zijn als ik dat was bij de bewoners van de Paraljeer. Wij zullen een gedeelte van den dag op de jacht gaan, des morgens vroeg opstaan, bij het melken uwer koeien tegenwoordig zijn en ook bij U zal ik dan dikke melk, in stede van koffie, des morgens gebruiken; verder zullen wij ons met het planten en plukken van vruchten bezighouden, ons aan die vruchten te goed doen en als de zon op het land ondragelijk wordt, dan zult gij mij in onze hut onderwijs geven in het vlechten van hangmatten. Vindt gij dat goed, Himare?" „Edgard, ik zal dan recht gelukkig zijn," zeide Himare. „Op onze rijtoertjes zal ik U naar plaatsen brengen die veel overeenkomst hebben met die, welke zich op het eiland Oro bevin-

sie geconstateerd is, werpen een hel licht op de misbruiken, welk sedert jaren bij de Amerikaansche Sporen zijn ingeslopen en de resultaten van al dit geknoei blijkt duidelijk uit hetgeen er geschied is met andere Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen, welke op dit oogenblik in moeilijkheden verkeeren.

De **Missouri Oklahoma**, de **Pere Maquette**, de **St. Louis and San Francisco** zijn op het oogenblik in handen van receivers; de **Denver and Rio Grande**, de **Missiouri Pacific**, de **Rock Island** moeten een reorganisatie ondergaan; de **Boston and Maine** de **New-York New-Haven and Hartford** staken hunne dividend—betalingen.

Men zal dus niet kunnen beweren, dat het onderzoek voor de Interstate Commerce Commission een noodelcos en nutteloos werk is, zoodat het mag worden toegejuicht, dat de Regeering der Ver. Staten pogingen doet om den Augiusstal te reinigen, maar wij betwijfelen het sterk of men er in slagen zal.

Financiëel N. en Uitl. bl.

NEUTRALITEITS-PROCLAMATIE.

Om de hooge zeldzaamheid van dergelijk staatsstuk oordeelden wij onderstaande de proclamatie van den Gouverneur belangrijk genoeg om ze hier over te drukken uit de *C. Crt.*

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Gelezen het op 1 Augustus 1914 ontvangen telegram van den Minister van Koloniën;

Brengt ter kennis van ieder dien zulks aangaat, dat ter inachtneming en handhaving eener volkomen onzijdigheid gedurende den oorlog. uitgebroken tusschen de met Nederland bevriende mogendheden *Oostenrijk-Hongarije* eenerzijds en *Servië* anderzijds. de volgende bepalingen zijn vastgesteld :

Artikel 1.

Binnen het rechtsgebied van den Staat, omvattende het grondgebied van het Koninkrijk in Europa benevens de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, worden geenerlei vijandelijkheden toegelaten, noch mag dat gebied als basis voor vijandelijke operaties worden gebruikt.

Artikel 2.

Noch bezetting van eenig deel van het rechtsgebied van den Staat door een oorlogvoerende, noch het doortrekken van dit gebied te land door tot een der oorlogvoerende behoorende troepen of convooien van munitie of levensmiddelen, noch het doortrekken van het binnen de territoriale wateren gelegen Nederlandsch-watergebied door oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen der oorlogvoerenden wordt toegelaten.

Artikel 3.

Troepen of militairen, behoorende tot of bestemd voor de oorlogvoerenden. komende binnen het gebied van den Staat te land, worden onmiddellijk ontwapend en tot het einde van den oorlog geïnterneerd.

Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende, welke handelen in strijd met de voorschriften van artikel twee, mogen vóór het einde van den oorlog dat gebied niet verlaten,

Artikel 4.

Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende zullen niet binnen het rechtsgebied van den Staat worden toegelaten.

Artikel 5

Het bepaalde in het vorige artikel is niet van toepassing op:

ten eersten: oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende, welke wegens averij of wegens de gesteldheid der zee genoodzaakt zijn een der havens of reeden van den Staat binnen te loopen.

Deze schepen zullen weder moeten vertrekken zoodra de omstandigheden, welke het binnenloopen noodzakelijk maakten, hebben opgehouden te bestaan.

ten tweede: oorlogsschepen en daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende welke uitsluitend gebezigd worden voor eene godsdienstige, wetenschappelijke of menschlievende zending.

Artikel 6.

Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende mogen in de havens en op de reeden van den Staat hunne averijen slechts in zoover herstellen als voor de veiligheid van de vaart onmisbaar is, en mogen niet op eenigerlei wijze hunne strijdkracht vermeerderen.

Artikel 7.

Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende, welke zich bij het uitbreken van den oorlog binnen het rechtsgebied van den Staat mochten bevinden, zijn gehouden te vertrekken binnen vier en twintig uren na de afkondiging dezer bepalingen.

Artikel 8.

Oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende, genoemd in artikel 5 en artikel 7, mogen zich in de havens en op de reeden van den Staat niet verder van levensmiddelen voorzien dan om hunnen voorraad aan te vullen tot hunnen normalen voorraad in vredestijd.

Evenzeer mogen zij geen brandstof innemen dan tot eene hoeveelheid noodig om, met inbegrip van den nog aan boord aanwezigen voorraad, de naaste haven van hun eigen land te bereiken.

Eenzelfde schip mag niet wederom van brandstof voorzien worden dan nadat tenminste drie maanden sedert eene vroegere aanvulling binnen het rechtsgebied van den Staat zijn verstreken.

Artikel 9.

Eene prijs mag in het rechtsgebied van den Staat alleen worden binnengebracht wegens onzeewaardigheid, slechte gesteldheid der zee, gebrek aan brandstof of aan levensmiddelen.

Zij moet weder vertrekken zoodra de oorzaak, die het binnenloopen heeft gerechtvaardigd, is vervallen.

Indien zij zulks niet doet zal haar het bevel kenbaar gemaakt worden om onmiddellijk te vertrekken · ingeval zij daaraan geen gevolg geeft zal gebruik gemaakt worden van de middelen, die beschikbaar zijn, om de prijs met hare officieren en hare bemanning vrij te laten en de bemanning. door den prijsmaker aan boord geplaatst, interneeren.

Artikel 10.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat ten behoeve der oorlogvoerenden strijderskorpsen te vormen of aanwervingsbureaux te openen.

Artikel 11.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat op oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende dienst te nemen.

Artikel 12.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat, ten behoeve van een oorlogvoerende, vaartuigen voor militaire doeleinden bestemd uit te rusten, te bewapenen of te bemannen of zoodanige vaartuigen aan een oorlogvoerende toe te voeren of te verschaffen.

Artikel 13.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat aan oorlogschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende wapenen of munitiën te verstrekken als ook om hen op eenigerlei wijze behulpzaam te zijn in de vermeerdering hunner bemanning of uitrusting.

Artikel 14.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat zonder voorafgaande machtiging der bevoegde autoriteiten ter plaatse aan oorlogschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van een oorlogvoerende herstellingen aan te brengen en levensmiddelen of brandstoffen te verstrekken.

Artikel 15.

Het is verboden binnen het rechtsgebied van den Staat mede te werken tot het onttakelen of herstellen van prijzen, behalve voor zooveel noodig om ze zeewaardig te maken zoomede om prijzen of prijsgoederen te koopen, in ruil of ten geschenke aan te nemen of in bewaring te hebben.

Artikel 16.

Onder het rechtsgebied van den Staat is mede begrepen de kustzee tot op een afstand van drie zeemijlen van 60 in den breedtegraad gerekend van de laagwaterlijn.

Voor zooveel de baaien aangaat wordt die afstand van drie zeemijlen gemeten van eene rechte lijn, dwars door de baai getrokken zoo dicht mogelijk bij den ingang op het eerste punt, waar de opening der baai geen tien zeemijlen van 60 in den breedtegraad te boven gaat.

Artikel 17.

Verder wordt de aandacht gevestigd op de artikelen 100 onder 1o. en 205 van het Wetboek van Strafrecht; Indisch Staatsblad 1905 no. 68; Artikel 7 onder 4o. der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap [Nederlandsch Staatsblad 1892, no. 268, 1910 no. 216]; Artikel 1 no. 3 van de wet op het Nederlandsch Onderdaanschap [Nederlandsch Staatsblad 1910, no. 55, Indisch Staatsblad 1914 no. 296], de artikelen 54 en 55 van het Surinaamsche Wetboek van Strafrecht, de artikelen 54 en 55 van het Curaçaosche Wetboek van Strafrecht.

Mede wordt de aandacht van scheepsbevelhebbers, reeders en inladers gevestigd op het gevaar en de nadeelen, waaraan zij zich zouden blootstellen door werkelijke blokkade der oorlogvoerenden niet te eerbiedigen. dan wel oorlogscontrabande of militaire depêches (tenzij in den regelmatigen postdienst) voor de oorlogvoerenden te vervoeren of andere transportdiensten voor hen te verrichten.

Zij die zich aan zoodanige handelingen zouden schuldig maken, zouden aan alle daaruit voortvloeiende gevolgen onderworpen blijven, zonder te dien aanzien op eenige bescherming of tusschenkomst van de Nederlandsche Regeering aanspraak te kunnen hebben.

Willemstad, den 2n Augustus 1914,

De Gouverneur voornoemd,

NUYENS.

RAPPORT

VAN DEN HEER

H. J. COHEN HENRIQUEZ.

Amsterdam.

Van uit Amsterdam bezocht ik 's-Gravenhage eenige keeren tot het afdoen van eenige hangende zaken.

Naar aanleiding van mijn verzoek aan Professor Iterson om mij te willen inlichten omtrent de twee navolgende vragen :

1o. of de Curaçaosche hoeden, die ik hem reeds vóór mijn vertrek uit Curaçao had gezonden, langs eenvoudigen en afdoenden weg zouden zijn te bleeken en wel op zoodanige wijze, dat aan het stroo de lichte en natuurlijke kleur van schoone stroohoeden zou zijn te geven, zonder dat de sterkte of buigzaamheid van de bewerking nadeelen ondervindt, en

2o. of deze hoeden op eenvoudige wijze donkerbruin te kleuren zouden zijn met een lichtbestendige kleurstof, zonder het stroo in hoedanigheid te doen verminderen, ontving ik reeds in Hamburg eene uitnoodiging van den Professor om hem bij terugkomst in Nederland een bezoek te brengen, wat ik volgaarne deed zoo spoedig mogelijk na aankomst in Amsterdam.

Het deed den Professor genoegen mij te kunnen mededeelen, dat zijne assistente, Mejuffrouw Dr. J. E. van Amstel, aan wie het verder onderzoek was opgedragen, er in geslaagd was de gewenschte bleeking op geheel bevredigende wijze te verkrijgen, terwijl de voorloopige onderzoekingen omtrent de kleuring tot zulke resultaten hadden geleid, dat hij verwachtte ook hier geheel aan de gestelde eischen te zullen kunnen voldoen. Echter moest niet uit het oog worden verloren, dat het vaststellen van lichtbestendigheid bij een klimaat als het Nederlandsche, eenigen tijd vorderde.

Het resultaat van mijne verrichtingen in Brussel onderwierp ik bij deze gelegenheid aan het oordeel van den Professor.

De Professor was van meening. dat, teneinde met zekerheid te kunnen vaststellen in hoeverre de door Mejuffrouw van Amstel verrichtte en vrij eenvoudige bewerking op groote schaal zou kunnen worden toegepast, en te kunnen bepalen wat de daaraan verbonden kosten zullen zijn, het noodig zou wezen de genomen proeven op grootere hoeveelheden te herhalen.

De Professor had bij de genomen proeven uit den aard der zaak gaarne zijne medewerking verleend, en zou ook bij de behandeling van meerdere aangelegenheden als de onderhavige, met genoegen in het belang der Kolonie Curaçao zijn advies geven.

Het voortgezet en uitgebreider onderzoek zou echter van Mejuffrouw van Amstel meer tijd vorderen dan hij, met het oog op de drukke werkzaamheden in het laboratorium, ter harer beschikking zou kunnen stellen, zoodat zij haar vrijen tijd er aan zou moeten geven. Het zou met het oog daarop zeer wenschelijk zijn, indien aan Mejuffrouw van Amstel eene vergoeding kon worden toegekend, terwijl ook de kosten van het onderzoek door het Koloniaal Gouvernement behoorden te worden bestreden.

De verkregen resultaten hebben mij aanleiding gegeven tot het doen van een voorstel, dat in de algemeene beschouwingen van dit rapport zal worden omschreven.

Van mijn voorgenomen reis naar Londen moest ik afzien wegens de aldaar uitgebroken werkstaking, doch gedurende mijn verblijf in Nederland was ik in de gelegenheid, eenige gegevens te verzamelen omtrent den hoedenhandel in Engeland, daar ik betrekkingen had aangeknoopt met agenten van handelsfirmas in Londen.

De stad Lutton is het centrum van den hoedenhandel in het Vereenigd Koninkrijk.

Velen onzer hoeden worden uit Engeland naar Nederland, Nederlandsch- en Engelsch Indië en Zuid-Afrika uitgevoerd, terwijl onze dameshoeden, de zoogenaamde „Olas," naar Nederlandsch Indië worden verzonden.

Het bleekingsproces, toegepast op de Panamahoeden, wordt als het beste beschouwd.

Van meening zijnde, dat mijne werkzaamheden in Europa afgeloopen waren, vertrok ik den 3n October naar Rotterdam en ging denzelfden dag scheep aan boord van het stoomschip „Rotterdam" met bestemming naar New-York, alwaar ik den 13n aankwam.

New-York.

Hier werd, behalve aan de verschillende importeurs, een bezoek gebracht aan den Nederlandschen Consul, den Heer Mr. A. van de Sande-Bakhuyzen en aan de Nederlandsche Kamer van Koophandel.

Zoowel van den Consul als van den Secretaris van die Kamer, den Heer T. Greidanus, die reeds bij vorige gelegenheden blijken van belangstelling in de hoedenindustrie in de Kolonie Curaçao hadden gegeven, verkreeg ik inlichtingen, die gedurende mijn verblijf in New-York, van veel belang voor mij waren. Mijne vele relatiën hier ter stede stelden mij in staat in betrekkelijk zeer korten tijd mijne werkzaamheden ten einde te brengen, waarin ik ook geholpen werd door de omstandigheid, dat ik reeds vóór mijn vertrek uit Curaçao genoegzaam bekend was met de New-Yorksche toestanden op het gebied van den stroohoedenhandel.

New-York is de voornaamste markt voor onze stapelhoeden, alhoewel in de laatste jaren onze middelsoort kwaliteiten er eveneens afzet hebben.

De invoer van Panamahoeden is lang niet onbeduidend.

De door mij medegenomen monsters van fijne en middelsoorthoeden, werden bij bezichtiging goedgevonden.

Enkel gaf men den wensch te kennen, dat zij in andere vormen zouden worden gevlochten.

De vele mededeelingen, dat zeer groote hoeveelheden onzer stapelhoeden verkocht zouden kunnen worden, gingen vergezeld van vele klachten.

Deze klachten waren :

1o. het vlechtwerk was over het algemeen slecht ;

2o. de hoedanigheid van het stroo liet veel te wenschen over ;

3o. de hoeden moesten van kruin tot rand 10½ à 11¾ Amerikaansche duim hebben en niet in kleinere afmetingen worden gevlochten ;

4o. de sluitrand moest beter afgewerkt worden ;

5o. de randen moesten gelijkmatiger gevlochten worden.

Ten slotte moest de prijs niet hooger dan f 3,50 per dozijn worden

---

den en waarvan gij mij zoo veel verteld hebt. De grond is daar ook op vele plaatsen doorsneden met witte steenen, die als lange strepen op grooten afstand reeds zichtbaar zijn en zich hier en daar tot drie voeten hoog boven den grond verheffen. Gij zult dan kunnen zien en U overtuigen of deze steenen van dezelfde soort als die op het eiland Oro zijn, of zij ook goud bevatten en zoo ja, dan zullen wij hier laten graven en spoedig rijk, zeer rijk zijn. Ik zal U het werkvolk leveren en gij zult hen onderrichten, hoe er gewerkt moet worden. Wij zullen eenige hutten voor het werkvolk doen bouwen en zoo de afstand van onze woonplaats te ver is om dagelijks heen en weder te rijden, zullen wij er ook een voor ons doen optrekken en vader vragen, bij ons te blijven, ter voorkoming van geschillen, die onder het werkvolk mochten uitbreken." „Himare, zeide Edgard, ik hoop dat de witte steenen, die gij mij zult aanwijzen, van dezelfde soort zullen zijn als die, welke op het eiland Oro aangetroffen worden ; de schatten, die op dit eiland zijn opgegraven en weggevoerd, grenzen aan het ongeloofelijke."

Met een mijner kennissen in een ravijn rondloopende en naar het werkvolk ziende, dat daar voor mij en voor anderen werkzaam was, werd mij, op het onverwachts, door een mijner werklieden medegedeeld, dat men met den koevoet een stuk steen omgewerkt had en daaronder een stuk metaal gevonden had, dat er geelachtig uitzag, doch te groot was om goud te kunnen zijn. Wij begaven ons onmiddellijk naar de plaats, waar gegraven werd en vonden het werkvolk, dat den klomp metaal uit den grond gehaald en schoongemaakt had, in stomme verbazing over het gevondene. Het metaal werd onderzocht en bleek weldra een zuiver stuk goud te zijn, wegende, vijf en veertig en een halven kilo. Dit was het grootste stuk dat ooit op het eiland Oro gevonden is. Kort daarna werd door een der goudzoekers op dat zelfde eiland een stuk goud van twaalf kilo gevonden en gedurende jaren lang heeft men daar stukken goud van verschillende grootte en zwaarte opgegraven uit ravijnen en kwartsaders.

Het duurde niet lang, of een aantal kooplieden van de naburige plaatsen kwamen zich op het eiland Oro nederzetten en lieten tenten in de goudstreken langs de ravijnen, waar gegraven werd, opslaan en kochten daar het goud voor een spotprijs op van de vinders, die de waarde van het goud nog niet kenden. De uitvoer van het goud naar het eiland Z. was fabelachtig ; men kon daar de massa goud niet verkoopen en bracht het naar Europa met de brik : Z. M. genaamd, om daar verkocht te worden. Deze reis van de Z. M. die de haven van Z. verliet met bestemming naar Europa, waar zij nimmer aangekomen is, heeft jarenlang een smartelijken indruk bij de bevolking van het eiland Z. achtergelaten en door een bijzonder toeval heb ik het geluk gehad de geschiedenis van de Z. M., die steeds in een dichten sluier gehuld was, te kunnen vernemen. Men heeft zich in allerhande gissingen verdiept en menig verhaal werd er gedaan, dat mij later gebleken is bezijden de waarheid en verre beneden de werkelijke toedracht van zaken te zijn geweest."

„Edgard," zeide Himare, „vertel mij toch eens, hoe gij achter de waarheid gekomen zijt en of de bron waaruit gij uw verhaal hebt, geloofwaardig is." „Himare," vervolgde Edgard, „de man, die mij het verhaal deed, was een oude zeerob en bij mij aan boord ; hij had berouw, dat hij medeplichtig was geweest aan het feit, werd vertrouwelijk en verhaalde mij met tranen in de oogen het voorgevallene met de Z. M., dat ik U in korte woorden wil mededeelen.

Vele jaren geleden verliet dan de Z. M. de haven van het eiland Z. met bestemming naar Europa. Aan boord bevonden zich twee passagiers, een bisschop en een dame, die de reis naar Europa medemaakten. Veel goud, van het eiland Oro afkomstig, werd met die gelegenheid naar Europa verzonden. Men had voor alle zekerheid een groot gedeelte van dat goud in vaten, met zout gevuld, gedaan, in de veronderstelling, dat het daarin het veiligst zoude zijn. Vier dagen nadat de Z M. de haven verlaten had, verliet haar een Hollandsch oorlogschip, dat haar tot op de hoogte van het eiland geconvoiëerd had. Met het aanbreken van den vijfden dag werd er een topzeilschoener gezien, die recht op de Z. M. afstuurde. Op twee kabellengten van de Z. M. genaderd zijnde, draaide zij bij en deed een stopschot. De Z. M. gehoorzaamde onmiddellijk, braste bij en ging bijliggen. Aan boord van den topzeilschoener werd een boot te water gelaten, waarin de Kapitein en veertien man, tot aan de tanden gewapend, plaats namen en vervolgens naar de Z. M. roeiden. Langs zijde gekomen werd de boot vastgemaakt en in een oogwenk stonden deze lieden op het dek van de Z. M. Van den bevelvoerder der Z. M. werd geëischt, dat hij onmiddellijk al het geld en goud dat er aan boord was, zoude afgeven. Aangezien de Z. M. slechts acht man sterk was, die allen ongewapend waren, besloot de Kapitein aan den gestelden eisch te voldoen en liet al het goud en geld, waarvan hij kennis droeg, dat zich aan boord bevond op dek brengen en aan den kaperkapitein afgeven. Deze was echter daarmede niet tevreden en gaf aan twee zijner manschappen last, de kajuit van de Z M. te doorzoeken en al hetgeen waarde had voor hem in bezit te nemen. Men vond nog eenig geld en goud en onder de voorwerpen van waarde een prachtige haarkam met juweelen en parelen ingelegd toebehoorende aan de dame en een gouden kruis met juweelen versierd van den bisschop. Nadat men dit alles aan boord van den kaper gebracht had en teruggekomen was aan boord van de Z. M. werd aan den kapitein van dezen bodem medegedeeld, dat hij zich met het scheepsvolk en den bisschop in zijn boot moest begeven en naar het eiland P., dat in het gezicht was, kon gaan. De dame zou als gevangene aan boord van den kaper worden medegenomen. Tegen het ruw geweld was geen weerstand te bieden, geen bidden of smeeken hielp. De boot van de Z M. werd te water gelaten, opgetuigd en binnen het half uur gereed zijnde, vertrok zij en zette koers naar het eiland P. De zeeroovers maakten een groot gat in de zijde van de Z. M. en begaven zich vervolgens naar den kaper. Daar aangekomen zijnde, werd de boot op dek gezet en de boot van de Z. M., die reeds een goed eind weggezeild was, achtervolgd. Binnen schot van de boot genaderd zijnde, werden de stukken van den kaper op de boot gericht en op haar gevuurd. Het eerste schot sloeg een stuk van haar voorsteven weg ; een ijselijk geschreeuw en gehuil ging uit de boot op, men wuifde met doeken en riep om genade, niets hielp ; een tweede en derde schot doorboorde de boot en doodde een paar man van de equipage ; een vierde en vijfde schot deed haar zinken en met haar verdwenen allen, die nog kort te voren het eiland P. dachten te bereiken, in de diepte. De Z. M. was inmiddels hard aan het zinken en niemand aan boord van den kaper vermoedde in de verste verte, dat met de Z. M. een schat aan goud, die in de vaten met zout geborgen was, in de Caraïbische zee voor immer wegzonk. Aldus verging de Z. M., vervolgde de oude zeerob, en bij ons aan boord bevond zich de dame, wier echtgenoot ik later op een der Engelsche kolonie's zag. De kaper bleef nog gedurende tien dagen op zee rondzwalken, had zijn kanonnen en wapenen in het ruim onder den ballast verborgen en zag er uit als een doodonschuldig koopvaardijschip. De dagen, welke de dame tegen haar verlangen aan boord doorbracht, waren voor haar allesbehalve aangenaam en haar einde was even treurig als dat harer reisgenooten aan boord van de Z. M. Een dag voordat de kaper de haven van het eiland Z. zoude binnenloopen, werd door den kapitein eigenhandig een kom sago voor haar klaar gemaakt, die zij gebruikte. Twee uren later was zij overleden. Het lijk werd in een zak gedaan, waarin twee kogels waren genaaid, en vervolgens in zee gelaten. Het goud en andere kostbaarheden werden bij nacht aan land gebracht en nooit heeft men vroeger met zekerheid de ware toedracht van dit drama te weten gekregen, dat op de kust van het eiland St. Domingo is afgespeeld.

gesteld, wilde men de markt behouden.

Men wil dus klaarblijkelijk van onze stapelhoeden, die volgens mededeeling voornamelijk door visschers en landbouwers gebruikt worden, ideale hoeden maken, zonder verhooging van prijs.

Op dit punt zal ik terugkomen bij de algemeene beschouwingen.

Onze hoeden bij den Handelsbond bekend onder No. 4, dienen wat hooger van bol te zijn, 4 duim, en de rand 4½ à 5 duim.

De dameshoeden (olas) moeten een bolhoogte en eene randbreedte hebben van respectievelijk 4 duim en 5½ à 6½ duim.

Hoeden No. 2 en 4 moeten een grooteren omvang hebben.

Ten opzichte van deze hoeden werden er op het vlechtwerk geene aanmerkingen gemaakt.

Zoo er aandacht werd geschonken aan deze gegevens, zou de uitvoer naar de Vereenigde Staten van Noord Amerika belangrijk kunnen stijgen.

Uit het feit, dat het bleeken van hoeden in de Vereenigde Staten duur is, ($ 2.— per dozijn kleine, $ 2½ voor de middelmatige en $ 3.— voor de groote hoeden), kan naar mijne bescheiden meening de conclusie worden getrokken, dat bij het slagen van de te nemen bleekingsproeven enkele soorten gebleekt naar Amerika zouden kunnen worden uitgevoerd, waardoor de winst zou stijgen.

Van mijn bezoek naar New-York maakte ik gebruik om de firma M. A. Comming & Co., 43—49 Bleeker street, fabrikanten van hoedenvormen en ander hoeden-materiaal, te bezoeken en de gewenschte Europeesche en Amerikaansche vormen in hout, bij haar te bestellen. Deze vormen zullen moeten dienen als model tot het maken van meerdere exemplaren.

Mijn verblijf te New-York was kort, doch ik meen mij goed op de hoogte te hebben gesteld van de eischen, waaraan onze hoeden moeten voldoen.

Op den 18n October vertrok ik, via Porto Rico, naar Curaçao en arriveerde aldaar op den 30n October 1913.

Berichten uit de Kolonie.

Wegens den verplichten Katholieken feestdag van de Ten Hemel-opneming van de Allerheiligste Maagd Maria op Zaterdag a. s. 15 Augustus zal ons blad Vrijdag 14 Aug. a. s. verschijnen.

De REDACTIE.

V. V. V.

Er wordt druk geteekend op de lijsten. De Vereeniging tot Bevordering van het Vreemdelingen Verkeer zal nu wel spoedig tot stand komen. De nieuwe Vereeniging zal behalve hare talrijke leden ook nog vele donateurs tellen. Reeds nu hebben zich verschillende groote Handelshuizen, en de Agenten der verschillende Stoomvaartlijnen als zoodanig opgegeven.

Quatre-Bras.

Ook Curaçao heeft een mooi steentje bijgedragen voor het gedenkteeken dat zal worden opgericht ter eere van Nederlandsche en Belgische helden.

De som hier bijeengebracht bedraagt ruim 500 Gld.

Proclamatie.

De Gouverneur van Curaçao,

Gelezen het op 6 Augustus 1914 ontvangen telegram van den Minister van Koloniën;

Brengt, met intrekking van de neutraliteitsproclamatie van Zondag 2 Augustus 1914, ter kennis van ieder, dien zulks aangaat, dat ter inachtneming en handhaving eener volkomen onzijdigheid gedurende den oorlog, uitgebroken tusschen de met Nederland bevriende mogendheden *Rusland, Frankrijk* en *Servië* eenerzijds, en *Duitschland* en *Oostenrijk-Hongarije* anderzijds, de volgende bepalingen zijn vast gesteld.

Volgen de bepalingen afgedrukt op pag. 2 van ons blad.

De Havenwerken.

De dulkers hebben hun vlot verhaald en liggen nu vlak bij de brug. Men zou hieruit mogen besluiten, dat al een reep van het onderzeesche rif is weggeslagen, want ze waren verleden week al vrij ver buiten den havenmond.

Een Curaçaosche Schrijver.

De Heer ANTONIO J. PIJPERS heeft alweer een nieuw werkje uitgegeven ten behoeve der Spaansch sprekende leerlingen.

In dank ontvingen wij van den schrijver: *Compendio de Gramática Castellana, Segundo año, primera parte.*

Wij wenschen den nog jeugdigen schrijver veel succes.

Boletin Comercial.

Deze geachte Collega, die zich dezer dagen zoo verdienstelijk maakt, is 1 Augustus zijn zevenden jaargang ingetreden.

Onzen collegialen wedergroet en hartelijke gelukwenschen.

Posterijen.

Voortaan zal het sluitingsuur der mail voor New-York en Porto Rico ook geannonceerd worden aan de Overzijde. Men zie slechts naar het bord, dat is opgehangen tegen de politiewacht aan den Waterkant. Een zeer goede maatregel, waarvoor het Publiek den Postdirecteur dankbaar blijft.

Men vergisse zich echter niet. Sluitingsuur beteekent niet hetzelfde als buslichting. De bus aan den Waterkant wordt gelicht om 10 uur 's morgens en halfdrie 's middags, sluit de mail later, dan kunnen de brieven tot aan het sluitingsuur nog slechts in het hoofdpostkantoor gepost worden.

Ook kunnen er voortaan postpakketten worden meegegeven met de *Leyland-Line* voor Engeland en Ierland.

Douane.

Men klaagt, dat het tegenwoordig douanekantoor te klein is voor den dienst.

Mocht er om deze reden uitgezien worden naar een geschikt lokaal als bijkantoor, dan zouden wij wel in overweging willen geven dit bijkantoor te plaatsen aan de Overzijde, waar door verschillende booten ook vele goederen gelost worden en eenige groote handelshuizen zijn gevestigd. Deze maatregel zou den dienst vereenvoudigen en vergemakkelijken en zeer zeker in het belang zijn van het publiek.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen eenige pakjes sigaretten van den Heer NOË PENIDA, Agent der *Porto-Rico-America-Tobacco Compagny.*

Ontvangen van den Heer JAMES & HENRY JONES nieuwe tijdtafels van den Leyland Line ...

Memorie van Antwoord.

Havenverbetering.

Ook de Gouverneur betreurt het ten zeerste, dat het werk van de havenverbreeding zooveel vertraging heeft ondervonden, en hij kan den Raad de verzekering geven, dat er zooveel mogelijk zal getracht worden, meerdere teleurstellingen te voorkomen.

Visscherij.

Hij is het niet eens met de leden, die meenen, dat de uitgaven, die er nu nog voor de verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie gevraagd worden, niet in verhouding zouden staan met de voordeelen, die het slagen van de te nemen proef zou kunnen opleveren.

Gelukte het toch geregeld visch van Aruba, op ijs, naar Curaçao te kunnen brengen, dan zou dit èn voor Aruba èn voor Curaçao een niet gering voordeel zijn.

Op Aruba zouden bij het visscherijbedrijf veel meer menschen een bestaan kunnen vinden en voor Curaçao zou het zeker van belang zijn als particulieren en stoomschepen er geregeld goede visch zouden kunnen krijgen.

De Gouverneur zou het ook zeer onpraktisch achten, om, waar er reeds zoo veel geld voor de proeven tot verbetering van het visscherijbedrijf in de kolonie is uitgegeven, den Adviseur voor visscherijzaken weg te nemen, nu zijn aanwezigheid nog bepaald noodig is om de laatste proef, die er genomen wordt — het vervoer van visch, per zeilschip, door particulieren — meer kans van slagen te geven.

Dat de proef, door den heer Eman zelf genomen, meer kans op succes zal hebben dan toen zij door den Adviseur voor visscherijzaken werd genomen, ligt daarin, dat de kosten van het vischvervoer nu kleiner zullen worden, en de onderneming daardoor waarschijnlijk winsten zal kunnen afwerpen, wat voor haar voortbestaan noodzakelijk is.

De Adviseur gebruikte het gehuurde scheepje enkel voor vischvervoer. De heer Eman kan door de handelsrelatie, die hij heeft, een deel van de kosten gemakkelijk goedmaken door ook goederen en passagiers te vervoeren.

Het deed den Gouverneur genoegen dat de afdeelingen tegen het geven van voorschotten voor den aankoop van visschersbooten geen bezwaar hadden. Er zal gezorgd worden, dat er geen voorschotten worden gegeven dan aan hen, die ze bepaald noodig hebben. De wijze, waarop de voorschotten worden gegeven, sluit de risico, dat het geld verloren gaat, vrijwel uit. De boot blijft, zoolang het geld niet is terugbetaald, eigendom van het gouvernement.

Havenreglement.

Het was den Gouverneur aangenaam te vernemen, dat de afdeelingen tegen het ontwerp principiëel geen bezwaar hebben.

De Gouverneur geeft toe, dat er in het havenreglement eenige bepalingen voorkomen, die niet in alle opzichten aan de eischen des tijds voldoen, en acht het daarom ook gewenscht, dat dit reglement spoedig door een nieuw zal worden vervangen.

Waar het echter bij het Bestuur in overweging is, om hier binnenkort een afzonderlijke havenpolitie in het leven te roepen, meent hij, met het ontwerpen van een nieuw havenreglement nog te moeten wachten, totdat die kwestie, van een afzonderlijke havenpolitie, haar beslag zal hebben gekregen.

Intusschen zou hij er prijs op stellen, dat dit ontwerp werd aangenomen.

Alinea 2 van art. 8 is geen nieuw voorschrift doch een bepaling, die sinds 1883 in de verordening is opgenomen. Moeilijkheid heeft zij in de praktijk nooit gegeven; bij den Procureur-generaal is nimmer eenige aanmerking daaromtrent gemaakt, en bovendien kan moeilijk een korter termijn worden aangenomen; daar de aangifte anders in verband met de verplichte kantooruren, gemakkelijk in het ongereede kan komen.

Het is gebleken, dat er geen blauwe lantaarns zijn te krijgen, waarvan het licht op voldoenden afstand zichtbaar is; daarom wordt het wenschelijk geacht in plaats van blauwe, groene lantaarns te nemen.

Er is wel is waar reeds 's avonds een groen licht aan den ingang van de haven, doch daarin ligt, volgens den loods, volstrekt geen bezwaar om de lantaarn, die als sein voor de schepen moet dienen, ook groen te nemen, omdat deze boven aan den vlaggestok wordt geheschen.

Bovendien worden de schepen des avonds altijd in- en uitgeloodst door de loodsen, die hier zoo goed bekend zijn, dat zij zich met de lichten niet kunnen vergissen.

Waar groene lichten als seinen dienst doen, is het ook rationeel om, in plaats van blauwe, groene vlaggen te nemen.

Zie de hierbij gevoegde nota van wijziging.

Pensioensregeling.

De Gouverneur vernam met genoegen, dat de Afdeelingen van den Kolonialen Raad instemmen met de strekking van het ontwerp.

De Gouverneur kan zich niet vereenigen met de opmerking van sommige leden, die de bepaling, dat de bijdragen voor pensioen zullen ophouden, zoodra aanspraak op maximum-pensioen verkregen is, onbillijk achten tegenover de ambtenaren met lage traktementen.

Die bepaling is, volgens den Gouverneur, billijk, en er kan z. i. geen sprake zijn van onbillijkheid, omdat niet alle ambtenaren daarvan voordeel zullen trekken.

In dit verband kan ook geen sprake zijn van een drukkende bepaling, die slechts voor een categorie van ambtenaren wordt weggenomen.

Drukkend noemde de Gouverneur in zijn Memorie van toelichting de bepaling, dat het pensioen van de ambtenaren onderworpen is aan een korting van 2 %.

De hoofdambtenaren, die vóór het bereiken van hun dertigste dienstjaar niet meer voor pensioen zullen behoeven te korten, zijn al benoemd onder vigueur van het pensioenreglement voor 1868 (P. B. 1886 No. 2), zoodat een wijziging van artikel 1 van het ontwerp in dat opzicht eerst over verloop van jaren eenig gevolg zou kunnen hebben. En waar het eerste gedeelte van het Rapport en advies omtrent de pensioenneering van de ambtenaren en van de weduwen en weezen van ambtenaren in de West-Indische Koloniën Suriname en Curaçao, samengesteld door Dr. P. van Geer, reeds is verschenen, meent de Gouverneur, dat bedoelde wijziging misschien zelfs geheel nutteloos zal zijn.

De Gouverneur is het eens met de leden, die van meening zijn, dat als gevolg van de door hem voorgestelde wijziging, de woorden „en van het genoten pensioen is of" uit artikel 15 behooren te vervallen.

Bij nota van wijziging is een daartoe strekkend voorstel gedaan.

De drie ontwerpen werden Donderdagavond door den Kol. Raad aangenomen.

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

39 ratten.

Het Koloniaal Weekblad

schrijft:

Ten slotte is het ons uit de begrootingsdebatten gebleken, dat in den Kolonialen Raad de gouverneur is aangevallen over het niet doen verhuizen van gouvernementspachters naar gronden meer verwijderd van particuliere eigendommen dan thans het geval is. Wij wenschen ons ten eenenmale te houden buiten 't geen aan den toestand van het oogenblik is voorafgegaan, maar wenschen wel te constateeren, dat het zeer te betreuren zou zijn als inderdaad door het Kol. Bestuur er toe werd overgegaan de reeds bestaande vestigingen in de nabijheid van bestaande scholen en kerken uit hun verband te rukken of met geheel onnoodige kosten, te verplaatsen.

Het heeft ons zeer getroffen, dat in den Kol. Raad een beroep is gedaan op noodzakelijkheid voor de plantage-eigenaren om wederom te beschikken over de nabijgelegen gouvernements-terreinen om deze als weidegronden te kunnen gebruiken. Wat toch is het geval? De plantages in de districten waarvan hier sprake is, hebben zelf uitgestrekte, woest liggende gronden en beschikken over eigen terreinen die voor weidegrond geschikt zijn te maken, in overvloed. Om echter deze terreinen aan het doel te kunnen doen beantwoorden, is het noodig ze van goede afsluitingen te voorzien en er behoorlijk toezicht op te doen uitoefenen, zooals dit trouwens door elken grondbezitter overal ter wereld behoort gedaan te worden, wil hij zijn eigendom aan de door hem gewenschte bestemming doen beantwoorden. En nu is het uit den aard der zaak minder noodig om terreinafsluitingen te onderhouden, wanneer de aangrenzende terreinen van het gouvernement ook ter beschikking van de aangrenzende plantage-eigenaren worden gesteld. Doch hiervan mag de bevolking, die zich geleidelijk uitbreidt en waarvoor het gouvernement wel genoodzaakt is terreinen beschikbaar te stellen op haar gronden, niet het slachtoffer zijn.

We vertrouwen dat de blijkbaar door den gouverneur ook niet gewenschte gedwongen verhuizing van een deel der gouvernements-pachters, in het belang der bevolking, dan ook door de regeering in het moederland niet gevorderd zal worden.

Teneinde in de mogelijk niet zoo geheel eenvoudig op te lossen aan-

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Juli 1914 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Juli	85	7.749	7.072	37	262.415	164.138
Vorige maanden	585	66.611	61.357	215	1.548.592	969.785
Totaal	670	74.360	68.429	252	1.811.007	1.133 923

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

gelegenheid, die nu niet los van de voorgeschiedenis er van behandeld zal kunnen worden, een afdoende regeling te verkrijgen, zouden we met alle bescheidenheid durven aan te raden, van uit Nederland door onafhankelijke personen ter plaatse een grondig onderzoek te doen instellen. De kosten hieraan besteed, zullen een onpartijdige beslissing mogelijk maken en een regeling ten gevolge kunnen hebben van blijvend en onberekenbaar nut voor de bevolking."

Officieele berichten.

Aan den telegrammenbesorger bij het kuststation voor D. T. alhier JOHAN DE LANNOOY is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend en FRANCISCO MAX DE LANNOOY is tijdelijk als zoodanig benoemd

Aan den kommies 2e klasse der belastingen op Aruba, A. R. F. HARMS is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven enz.

Luis Delgado, Jose Andres Diaz G., Maria Esepres, Moritz Gerstl, Johana Hose, C. W. Mevrett, Jose Maria Monaco, Elena Moreno, Fernando 1 Luis Mohinares, Antonio Maduro, Elisa Olives, Villalobe Silva, Capt Knight Simmons a/b 3e mast schooner "Venesuela", Catharina Totot, Capt W. D. van der Pool a/b schooner „Estelle" en een rsbut aan Agusto Kristen, Brooklyn — aeng. —

Drukwerken: Hotel Bolivar, The Manager Hotel de Leon, S. Moses, Everloz Martines, Rodolfo Urich, Hillar Sijn — 2 —, Teresa Valladares.

Zonder adres de volgende drukwerken: Bouvais Flou, Bibliographie des Sciences et de l'Industrie, La Gazette de Hollande 6.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 7 Augustus 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.50
HUIDEN per K.G.	„ 0.75
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippiapa).	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.62½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,75
„ „ 2 „ „	„ 5.25
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Juli zijn

Binnengekomen. VAN	SCHEPEN	Uitgezeild. NAAR	SCHEPEN
Aruba	19	Aruba	17
Bonaire	42	Azua	1
Bovenw. eilanden	2	Barbados	1
Cuba	1	Bonaire	46
La Vela de Coro	2	Bovenw. eilanden	1
Maracaibo	4	La Vela de Coro	2
Mayagnes	1	Maracaibo	7
Pto. Cabello	2	Mayagues	2
Pto. Colombia	1	Rio Hacha	2
Rio Hacha	4	Sanches	2
San Juan	1	San Juan	4
Sto Domingo	2	Sto Domingo	2
Sto. Thomas	1		
Zee en de baaien	8		
totaal	85	totaal	87

Vreemdelingenverkeer. (per S.S.)

Gedurende de maand Juli zijn hier

aangekomen van		vertrokken naar	
Z. Amerika	418 pers.	Z. Amerika	467 pers.
N. Amerika	12 „	N. Amerika	44 „
Europa	32 „	Europa	55 „
Totaal	462 pers.	Totaal	566 pers.

Het aantal tránsito passagiers bedroeg in Juli 1089

Buitenland.

De Oorlog in Europa.

De oorlog is uitgebroken met al de verschrikkelijkheden der moderne vernielingswerktuigen en zware bewapening. Hij is losgebarsten in eens met volle kracht. Sinds jaren was er een sterk gespannen verhouding tusschen de verschillende groote rijken, en het is alsof het optreden van Oostenrijk tegen Servië nu een welkome gelegenheid bood om den ongezonden toestand te zuiveren, en elkanders krachten eens te meten. Men was reeds zoo lang op het ergste voorbereid en stond al jaren lang met het zwaard omgord en de hand aan het kanon. Of deze oorlog nu een opluchting zal geven, dan wel een bron zal worden van nieuwen haat en afgunst? Uit de laatst ontvangen mail, de alhier gepubliceerde telegrammen en de telegrammen uit de Amerikaansche bladen, meenen wij het verloop van den oorlog aldus te mogen aangeven.

23 Juli des avonds om 6 uur heeft Oostenrijk aan Servië een nota aangeboden met den eisch de panservische beweging, welke Bosnië en Herzogewina weer onafhankelijk wilden maken, onmiddellijk tegen te gaan en allen te straffen die op een of andere wijze medeplichtig waren aan den moord op de Aartshertogen. Uit het Onderzoek, door Oostenrijksche gendarmen geleid, was namelijk gebleken, dat ook hooga ambtenaren en regeeringspersonen medeplichtig waren en heel het complot van Servië was uitgegaan.

2×24 Uur tijd werd Servië gelaten om te antwoorden.

Op 25 Juli des avond 10 minuten voor zessen kwam eindelijk dit antwoord. Maar het zocht uitvluchten en was niet volledig.

Oostenrijk verbrak de relaties, en gelastte 26 Juli aan zijn gezant, Servië te verlaten De troepen werden gemobiliseerd en aan de grenzen samengetrokken.

Servië diende een nota in waarin het volledige genoegdoening beloofde.

Oostenrijk oordeelde, dat het te laat was en ging ook niet in op bemiddelingsvoorstellen en aanmaningen tot behoud des vredes die van Rusland, Engeland en Frankrijk inkwamen. In Duitschland was men oorlogzuchtig gestemd. Frans Jozef volhardde bij zijn plan en verklaarde 28 Juli den oorlog aan Servië. Nog dienzelfden dag zakten de Oostenrijksche kanonneerbooten den Donau af en bombardeerden Belgrado, dat echter niet antwoordde. Uit vroegere berichten schijnt men te mogen opmaken, dat deze stad, welke onmiddellijk aan de grens ligt, door de regeering verlaten was en als prijs gegeven.

De particulieren waren er echter blijven wonen, want men spreekt ervan, dat zij bij Duitschland protesteerden tegen het bombardement. Eenige bankgebouwen waren in brand gevlogen. Nadat er een witte vlag geheschen was, werd er minder geschoten. De brug van Semlin, een stad vlak tegenover Belgrado, dus in Hongarije gelegen, werd met zware kanonschoten door de Oostenrijkers vernield.

De Serviërs, die zich op Oostenrijk-Hongaarsch grondgebied bevinden, werden in verzekerde bewaring gehouden.

Oostenrijk heeft zijn legers gesplitst een gedeelte onder commando van Grl. Hoezendorf valt Servië aan, het andere onder Grl. Ermory rukt tegen Montenegro op, den bondgenoot van Servië.

Op verschillende plaatsen kwam het tot een treffen, waarbij de Serviërs 800 man verloren, Oostenrijk 20.

Dit alles had plaats op 28, 29 en 30 Juli. Men hoopte nog altijd, dat de strijd zou beperkt blijven tusschen de beide oorlogvoerende partijen Maar 30 en 31 Juli was de mobilisatie, het oprukken der legers naar de grenzen, in alle Europeesche staten afgekondigd. Het Engelsch eskader van 29 gepantserde schepen en 20 kruisers had met verzegelde orders, eerst op zee te openen, reeds zee gekozen. Door deze manoeuvre zijn de Engelschen de Duitschers voor geweest. Eerst een paar dagen later, 1 en 2 Augustus, leest men van de Duitsche, Oostenrijksche, Zweedsche en Fransche vloot, ofschoon nadere berichten hieromtrent ontbreken. En dan, onder datum van 5 Aug. hooren we ineens via Caracas, dat er een vreeselijk gevecht heeft plaats gehad op de Noordzee tusschen de Engelsche en Duitsche schepen tegen de Duitsche. Deze laatsten verloren 7 schepen, die in den grond werden geboord.

Het Engelsch eskader had begin Augustus in de Baltische zee Duitsches schepen opgewacht. Deze werden verslagen.

De Fransche vloot had in de Middellandsche zee een ontmoeting met de Oostenrijksche, welke eveneens door haar verslagen werd.

Alle voordeel was dus aan den kant der vijanden van Oostenrijk.

Vergeet echter niet, dat wij hier een Franschen kabel hebben, en alle berichten echt Fransch luiden.

Zoo ook het volgende: Het eerste treffen tusschen Duitsche en Fransche wapenen had plaats bij de Belgische grens. De Duitschers verloren 10.000 man. Elzas Lotharingen werd weer veroverd. 70.000 Franschen trokken er binnen.

Zoo werd bij het allereerste begin van den oorlog de jarenlang gekoesterde hartewensch der Franschen reeds vervuld!

Als de wensch hier ook maar niet de moeder der gedachte blijkt te zijn.

De Fransche vliegenier GARROS vernielde een Zeppelin. Een andere Fransche vliegenier wierp bommen op een Duitschen trein met troepen. De trein werd vernield.

De Russen waren 5 Augustus reeds 100 K.M. binnen de Duitsche grens.

Zonder datum wordt nog als *laatste nieuws* vermeld de dood van Keizer Frans Jozef van Oostenrijk.

Als dit bericht waarheid bevat, is de meer dan tachtigjarige grijsaard zeker bezweken onder den ontzettenden last der verantwoordelijkheid eener oorlogsverklaring, welke heel Europa in laaien gloed zette en stroomen bloeds vergieten zou.

Wel een tragisch einde van den man, wien zelf geen leed werd bespaard, en wiens laatste levensdaad een zee van jammer en droefheid uitstortte over millioenen menschen.

Hij ruste in vrede! Zijne regeeringsmannen dragen de volle verantwoordelijkheid.

De aandacht wordt echter grootendeels afgewend van Oostenrijk en meer gevestigd op diens bondgenoot, Duitschland. *Der dritte im Bunde*, Italië, heeft zijn bondgenooten leelijk in den steek gelaten, en verklaarde zich onzijdig. Krachtens het verbond behoorde het Oostenrijk te helpen, maar de persoonlijke neiging der Italianen is tegen Oostenrijk. Het heeft zich uit deze impasse trachten te redden door niets te doen. Als deze laffe houding het later maar niet leelijk opbreekt. Zulk een minne houding van een bondgenoot onder deze verzwarende omstandigheden zal niet ongewroken blijven.

Het landleger van Duitschland is door Holland (Limburg), België en Luxemburg, Frankrijk binnengerukt

In 't voorbijgaan werd de hoofdstad van Luxemburg ingenomen. Ook weer een oude vijand onschadelijk gemaakt! Maar niet op eerlijke en eervolle wijze. Holland, België en Luxemburg hadden zich neutraal verklaard. Maar de neutraliteit dezer kleinere mogendheden werd door het machtige Duitschland niet geëerbiedigd. Het recht van den sterkste moet hier gelden.

De Duitschers zitten nu met 20.000 man in Nancy. Maar de Russen rukken Duitschland binnen en 150 duizend Engelschen zijn in Boulogne sur Mer geland om de Franschen te helpen.

Van alle kanten geprest en benauwd zal Duitschland het hard te verantwoorden hebben. Amerika, Japan en Spanje, allen bieden Engeland hulp aan tegen Duitschland.

VERLOOFD:

John M. Sprockel

Hoofdonderwijzer

EN

Augusta C. A. Hammers

Tilburg.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 1 AUG. — 15 AUG.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	1 Aug.	New-York	1 Aug.	Maracaibo
Lod. v Nassau	J W Drijver	6 „	Amsterdam	6 „	New-York
Merida	A Johanson	2 „	Maracaibo	3 „	La Guayra
Merida	A Johanson	5 „	La Guayra	6 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	6 „	Maracaibo	6 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	6 „	New-York	6 „	La Guayra
Fortuna	H J C Zindler	11 „	Colón	11 „	Amsterdam
Prins Willem I	A R Nyboer	9 „	New York	10 „	Amsterdam
Philadelphia	H Hichborn	12 „	La Guayra	12 „	New-York
Merida	A Johanson	12 „	Maracaibo	12 „	Maracaibo
Medea	H R Regoort	13 „	Amsterdam	13 „	Colón
Maracaibo	G W Goodman	15 „	New-York	15 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	N C v. Baaren	15 „	Amsterdam	16 „	New-York
Odenwald	C Segebarth	1 Aug.	Hamburg	8 Aug.	Hamburg
Wasgenwald	H Hansen	10 „	Hamburg	10 „	Colón
Bologna	A Poggi	8 „	Colón	8 „	Genova
Asian	W E Wood	17 „	Liverpool	17 „	New Orleans
Legazpi	A Cormellas	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Mecklenburg	Hotopf	6 „	Port of Spain	?	?

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Petra Sofia H	1 Aug.	Aruba	*Altagracia*	1 Aug.	Sto Domingo
Carlota H	1 „	Maracaibo	*Virginia H*	3 „	Vela de Coro
Maria H	2 „	Maracaibo	*Silede H*	3 „	Bonaire
Jane H	2 „	Aruba	*Jane H*	4 „	Aruba
20 de Julio C	2 „	Aruba	*Petra Sofia H*	4 „	Aruba
W M Johnston	4 „	Sta Cruz	*W M Johnston*	5 „	Barbados
Virginia H	7 „	Vela de Coro	*22 de Agosto*	5 „	Aruba
			Rayo A	5 „	Barbados